

**NOTAT
om høringssvar til
Forslag til Lov om nationalparker.**

Udkast til lovforslaget blev sendt i ekstern høring den 27. september 2006, og samtidigt lagt på høringsportalen. Høringsfristen udløb den 25. oktober 2006.

Lovforslaget blev sendt til høring hos de myndigheder og organisationer, der er anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Styrelsen har modtaget i alt 64 høringssvar, heraf nogle fra organisationer og private som ikke står på høringslisten. Svarene er oversendt til udvalget.

I det følgende gennemgås de væsentligste emner fra høringssvarene til lovforslaget. Kommentarer hertil er anført i *kursiv*. Paragrafnumrene i notatet svarer til det lovudkast, som blev sendt i høring. De tilsvarende numre i det fremsatte lovforslag er skrevet i parentes.

Foruden de ændringer, der fremgår af dette notat, er der foretaget lovtekniske ændringer i lovforslaget og uddybninger af bemærkningerne efter drøftelser med Justitsministeriet.

Det skal bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk, og at ikke alle høringssvar er kommenteret, lige som en række forhold, som er nævnt i høringssvarene, men som falder uden for lovforslagets område, heller ikke er kommenteret. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar.

1. Generelt

Beskæftigelsesministeriet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Forbrugerrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Københavns Kommune oplyser, at man ikke har bemærkninger til lovforslaget eller ikke ønsker at udtale sig.

27 høringssvar er generelt positive overfor lovforslaget eller hilser det velkomment.

Disse er:

Campingrådet, Danmarks Idræts-Forbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Islandshesteforening, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Kennel Klub, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Skovforening, De Samvirkende Invalideorganisationer, Foreningen Destination 21, Det Kulturhistoriske Landskab, Fagligt Fælles Forbund, Friluftsrådet, Fødevareministeriet, HO-RESTA, Kommunernes Landsforening, Landdistrikternes Fællesråd, Naturpark Amosen-Tissø, Naturvejlederforeningen, Nepenthes, Pilotprojekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland, Roskilde Universitet, Susanne Sayer, Undersøgelsesprojekt Nationalpark Skjern Å og WWF Verdensnaturfonden

10 hørings svar er imod enten lovforslaget eller imod oprettelsen af nationalparker i det hele taget.

Disse er:

Dansk Land- og Strandjagt, Foreningen for Borgere i Nationalparktruede Udpegninger, Helle Larsen (Allerød), Jens Christian Hansen (Skjern), Kyst, Land og Fjord, Landboforeninger i Sønderjylland, N. H. Rosenkrantz (Liselund Gods, Borre), René Rask Bruun (Borre), Skjernådalens Jægersammenslutning og borgmester Svend Ole Gammelgaard (Skærbæk Kommune).

2. Lovens formål og kriterier for oprettelse af nationalparker

Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og WWF Verdensnaturfonden udtaler, at der bør ske en prioritering af formålene i § 1, således at nr. 1-3 om naturhensyn gøres til hovedformål, og 4-10 om øvrige emner bliver underformål, der kun skal opfyldes i videst muligt omfang. Selvom det allerede fremgår af bemærkningerne, at de hensyn, der fremgår af nr. 1-3, ikke kan tilsidesættes, vil det efter organisationernes opfattelse gøre bestemmelsen klarere, hvis det stod direkte i lovteksten. Det vil også betyde, at hvis der opstår modsætning mellem realiseringen af et af de tre første formål og et eller flere af de følgende formål, så vil hensynet til de tre første veje tungest.

Dansk Skovforening foreslår en uddybning i bemærkningerne af, at naturhensynet er det væsentligste. Ligeledes foreslår Frederiksborg Amt, at det understreges i bemærkningerne til § 1, nr. 9, at hensynet til natur og landskab ikke må tilsidesættes.

Nepenthes er meget utilfreds med, at forslaget ikke bruger den definition, der er udarbejdet af IUCN (Den Internationale Naturbeskyttelsesunion) og ønsker § 1 omskrevet og prioriteret.

Svar: Bestemmelsen i lovforslagets § 1 er en beskrivelse af lovens formål. Det er hverken en beskrivelse af den enkelte nationalparks formål eller en række betingelser, som alle skal være opfyldt, for at der kan oprettes en nationalpark. Bestemmelsen i § 3 (§ 2) indeholder en beskrivelse af, hvornår der kan oprettes en nationalpark, og den indeholder et krav om, at naturhensynene skal prioriteres.

Bestemmelsen og bemærkningerne er omformuleret og udbygget, således at dette fremgår tydeligere.

Amternes Vadehavssekretariat, Dansk Landbrug, Fødevareministeriet, Nordsjællands Landboforeninger og Undersøgelsesprojekt Skjern Å foreslår, at erhvervsudvikling eller det lokale erhvervsliv indføres i § 1, nr. 9.

Svar: Hensynet til erhvervslivet er indført i § 1, nr. 9. Dette svarer også til anbefalingen fra Den Nationale Følgegruppe.

Dansk Kennelklub og Dansk Vandrelaug foreslår uddybning af bemærkningerne for så vidt angår offentlighedens adgang.

Svar: Det er understreget i bemærkningerne, at det ikke er hensigten med oprettelsen af nationalparker, at de skal være eller blive reservater.

Friluftsrådet og Naturvejlederforeningen anbefaler, at det tydeligere fremgår af formålsbestemmelsen eller bemærkningerne, at formidlingen også skal fremme forståelsen for at tage vare på naturen.

Svar: Der er indført en sådan sætning i bemærkningerne.

Fødevareministeriet og WWF Verdensnaturfonden mener, at lovtekst og bemærkninger bør udbygges for så vidt angår marine områder.

Svar: Lovteksten var tilstrækkelig til, at der kunne oprettes marine nationalparker. Det er imidlertid understreget ved en tilføjelse til § 2, stk. 4. Det fremgår også af den ændring af råstofflovens klagebestemmelse, som er indført i lovforslagets § 41, at "en berørt nationalpark" også vil kunne være en marin nationalpark.

3. Oprettelse af Nationalparker

Dansk Landbrug, Dansk Skovforening og Friluftsrådet vil stille krav om bred lokal opbakning som forudsætning for oprettelsen af en nationalpark og Undersøgelsesprojekt Skjern Å vil have bestemmende lokal indflydelse. Den brede lokale opbakning skal ifølge Dansk landbrug også kræves i forbindelse med ændringer.

Friluftsrådet og Undersøgelsesprojekt Skjern Å vil have, at kommunerne skal spille en større rolle i forbindelse med oprettelsen og have en ret, der svarer til retten til at rejse fredningssager efter naturbeskyttelsesloven. Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste foreslår ligeledes, at der indføres regler om hvem, der kan kræve at få et forslag behandlet.

Kommunernes Landforening finder det ikke hensigtsmæssigt, at de enkelte nationalparker bygges op om en fond, da det vil virke direkte imod lovforslagets intentioner om at skabe lokalt ejerskab og engagement. Det anbefales i stedet med inspiration fra selvejende institutioner at tænke i modeller, der kan understøtte lokalt engagement og lokale partnerskaber med mange, forskellige partnere.

Dansk Landbrug, Dansk Skovforening, Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste, Kyst, Land og Fjord, Nordsjællands Landboforening, Undersøgelsesprojekt Skjern Å og Aage V. Jensens Fonde rejser forskellige spørgsmål om yderligere inddragelse af lodsejere, borgere og kommuner.

Svar: Som det fremgår af bemærkningerne til § 1, vil det fortsat være helt afgørende, både for at oprette nationalparker og for at få velfungerende nationalparker, at der er en bred lokal opbakning. Inddragelse af lokalbefolkningen skal sikre lokal forankring, hvilket kan bidrage til at styrke folks bevidsthed om nationalparkens værdier. Lokalbefolkningens og ikke mindst lodsejernes medejerskab er en vigtig forudsætning for at få velfungerende nationalparker, hvorfor forslaget indeholder vidtgående krav om borgerinddragelse i alle faser ved både oprettelse og udvikling af en nationalpark. Oprettelse af en nationalpark indebærer ikke begrænsninger i ejernes råden. Fonden får ikke nogen tvangsmidler og nationalparkplanen er ikke bindende for lodsejerne. Der er derfor ikke krav om lodsejersamtykke før oprettelse af en nationalpark.

Kommunerne eller andre kan heller ikke kræve, at få behandlet et forslag om oprettelse af en nationalpark efter lovforslagets regler i kapitel 2, men der er indføjet et krav i lovforslagets § 4, stk. 2, om at de kommunalbestyrelser, der vil kunne blive berørt af et nationalparkforslag, skal give deres samtykke før ministeren kan gå videre med et forslag.

Kommunerne vil også, som det fremgår, blive løbende inddraget i oprettelsen af nationalparkerne og de berørte kommuner vil blive repræsenteret i bestyrelsen. Her vil de pågældende, som demokratisk valgte, repræsentere kommunens borgeres interesser, herunder lodsejernes.

Lodsejernes rolle vil blive præciseret ved en tilføjelse i bemærkningerne til lovens formål.

Advokatrådet ønsker flere formelle krav i forbindelse med oprettelsen af nationalparker.

Svar: Lovforslaget indeholder allerede mange procedurekrav og andre formelle krav i forhold til muligheden for at udstede bekendtgørelser efter anden lovgivning.

Danske Regioner mener, at nationalparkerne skal ind i eller samtænkes med den regionale udviklingsplan og efterlyser i det hele taget en rolle for regionerne i lovforslaget.

Svar: Naturbeskyttelsesopgaver indgår ikke i de opgaver som efter § 5, stk. 1, i lov om regioner varetages af regionerne. Det fremgår endvidere af samme lovs § 5, stk. 2, at regionerne ikke kan varetage andre opgaver end de i stk. 1 nævnte.

Da nationalparkplanen kan have betydning for den regionale udvikling, vil der naturligt kunne ske et samarbejde i forbindelse med udarbejdelse af den regionale udviklingsplan og nationalparkplanen.

4. Begrænsning af den kommunale planlægning i forbindelse med oprettelse

Kommunernes Landsforening afviser, at der skal indføres hjemmel i nationalparkloven til at udstede regler, der svarer til et landsplandirektiv. Kommunerne har selv tilstrækkelige muligheder for planlægning.

Kyst, Land og Fjord finder bestemmelsen uforståelig. N. H. Rosenkrantz finder, at bestemmelsen er udtryk for en uacceptabel regulering af ejerens rådighed.

Amternes Vadehavssekretariat foreslår, at bestemmelsen udvides til også at omfatte anden lovgivning.

Dansk Landbrug mener, at hjemmelen bør udgå, fordi den kan bruges til at regulere landbruget, og Undersøgelsesprojekt Skjern Å anfører, at bestemmelsen ikke må bruges til at hindre by- og erhvervsudviklingen efter kommuneplanen.

Svar: Oprettelse af en nationalpark betyder ikke indskrænkninger i de omfattede ejeres råderet.

Muligheden for at ministeren udsteder et landsplandirektiv med et indhold som det, der bliver tale om i forbindelse med oprettelsen af en nationalpark, findes allerede i dag i planlovens § 3. Kommunerne kan ikke udstede landsplandirektiver. Den Nationale Følgegruppe foreslog, at ministeren anvendte planlovens § 3 og udstedte et landsplandirektiv. Det forekommer imidlertid mest åbent og overskueligt, at der sker en samlet beskrivelse af oprettelsen af nationalparker, når der foreslås en helt ny lov herom. Hele proceduren skal fremgå af nationalparkloven.

Det er præciseret at oprettelse af en nationalpark sker ved udstedelse af én samlet bekendtgørelse.

5. Ændringer af afgrænsningen af en nationalpark og nedlæggelse

Dansk Ornitologisk Forening finder ikke, at det kun er berørte lodsejere, der skal kunne få ændret afgrænsningen af en nationalpark efter bestemmelsen i § 8, stk. 2 (§ 7, stk. 2), idet det også må gælde for f.eks. kommuner og andre offentlige jordejere.

*Svar: Bestemmelsen i § 8, stk. 2 (§ 7, stk. 2) om ændring af nationalparken uden at følge lovens procedure kan ifølge ordlyden **kun** bruges ved ønsker fra lodsejere om beskødne udvidelser af nationalparken, og kun hvis det kan bidrage til at opfylde formålet med nationalparken. Ved alle andre ændringer skal hele proceduren følges. Bestemmelsen er gjort klarere ved en lidt ændret formulering.*

Dansk Ornitologisk Forening finder ikke, at en nationalpark skal kunne indskrænkes uden evt. to vedtagelser i Folketinget på hver side af et valg.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at nationalparker kun skal kunne nedlægges ved lov. WWF Verdensnaturfonden foreslår, at der forud for nedlæggelse skal følges de samme procedurer som ved oprettelsen.

Aage V. Jensens Fonde finder, at der er en uklarhed om sammenhængen mellem bestemmelsen om nedlæggelse i § 35 (§ 36), bestemmelsen om overdragelse til staten i § 14 (§ 15) og bestemmelsen om at fonden kan modtage arv og gaver i § 10 (§ 11).

Svar: Efter forslaget kan ændringer — bortset fra de beskædne udvidelser, der er nævnt ovenfor — og nedlæggelser af nationalparker kun ske efter den procedure, som skal gennemføres ved oprettelsen. Det vil sige ved at ministeren efter forudgående offentlighed m.v. udsteder en bekendtgørelse. Med hensyn til arv og gaver i forbindelse med nedlæggelse, er bestemmelsen i § 35 (§ 36) ændret, således at 2. punktum om gaver udgår.

6. Nationalparkfondens bestyrelse

Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Jægerforbund, Dansk Skovforening og WWF Verdensnaturfonden ønsker, at det fremgår af bemærkningerne, hvordan formanden for bestyrelsen udpeges og af hvem.

Danmarks Naturfredningsforening og WWF Verdensnaturfonden finder det endvidere hensigtsmæssigt, at det af bemærkningerne fremgår efter hvilke kriterier eller egenskaber formanden udpeges. Foreningerne foreslår i den forbindelse, at formanden skal formå at forene nationalparkens mange forskellige interesser, have gode samarbejdsevner, kunne skaffe opbakning og midler til nationalparken og have en vis tilknytning til området uden at have økonomiske interesser forbundet med nationalparken.

Svar: Formanden udpeges af ministeren, hvilket er præciseret i bemærkningerne. Det er desuden præciseret, at samtlige berørte kommuner har ret til at indstille et medlem til bestyrelsen. Det findes ikke hensigtsmæssigt at medtage en beskrivelse i bemærkningerne af, hvilke egenskaber, der skal lægges til grund for udpegnings af formand.

Danmarks Jægerforbund, Dansk Ornitologisk Forening og WWF Verdensnaturfonden finder, at nationalparkbestyrelsens sammensætning ikke sikrer en passende balance mellem beskytter- og brugerinteresser, som er i overensstemmelse med lovforslagets formål og kriterier for oprettelse af nationalparker. WWF Verdensnaturfonden peger på, at ud af de seks faste organisationer, der kan indstille medlemmer til nationalparkens bestyrelse, er de fem brugerorganisationer og kun én (Danmarks Naturfredningsforening) har natur- og landskabsbeskyttelse som sit felt. Dansk Entomologisk Forening finder desuden, at listen over mulige organisationer er meget smal med hensyn til organisationer, der beskæftiger sig med specifikke artsgrupper, hvor kun Dansk Ornitologisk Forening er nævnt. Dansk Kennel Klub finder, at der bør sikres en lokal repræsentation af "naturbrugere", mens Skjern-Egvad Museum finder, at der bør ske en vægtning af lokale aktører.

Danmarks Idræts-Forbund og Dansk Kano og Kajak Forbund ønsker bemærkningerne ændret, så det fremgår, at der kun er få faste pladser i bestyrelsen, og at de øvrige mulige medlemmer stilles lige. Dansk Entomologisk Forening og Naturvejlederforeningen peger på, at de bør kunne komme i betragtning på lige fod med de organisationer, der er nævnt udover de faste

medlemmer. Danmarks Idræts-Forbund foreslår, at de af Friluftsrådets organisationer, der har aktiviteter i området, kan stå som organisationer, der kan udpeges begrundet i den konkrete nationalpark. Friluftsrådet anbefaler, at eksemplerne på de organisationer, der udover de faste medlemmer kan blive bedt om at indstille medlemmer til bestyrelsen, udgår af bemærkningerne.

Danmarks Jægerforbund, Danske Regioner, Dansk Ornitologisk Forening, Fagligt Fælles Forbund og HORESTA finder, at de generelt bør være repræsenteret i nationalparkbestyrelsen. Dansk Landbrug anbefaler, at det præciseres, at såfremt landbruget har lodsejerinteresser i nationalparken skal landbruget være repræsenteret i bestyrelsen og tilsvarende gælder lodsejerinteresserne for skovbruget.

Svar: Det er præciseret i bemærkningerne, at valget af organisationer skal afspejle interesserne i den enkelte nationalpark, ligesom der i den forbindelse vil blive tilstræbt en balance mellem beskyttelses- og benyttelsesinteresser. Det er endvidere præciseret, at der med de angivne organisationer alene er tale om eksempler.

Amternes Vadehavssekretariat, Følgegruppe for Nationalpark Thy og Støtteforeningen for Nationalpark Thy, Følgegruppe for Nationalpark Møn, Nordsjællands Landboforening og temagruppen Korridor Vest under pilotprojekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland finder, at der i bemærkningerne bør ske en præcisering eller sikring af den lokale repræsentation i bestyrelsen.

Temagruppen Korridor Vest under pilotprojekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland foreslår konkret, at § 11, stk. 2 (§ 12, stk. 2) vedr. indstillingen af medlemmer foretaget af det lokale nationalparkråd ændres fra "et til to medlemmer" til "et til tre medlemmer med lokal tilknytning", mens Følgegruppen for Nationalpark Møn foreslår, at lovteksten ændres til "tre til fire medlemmer med bopæl indenfor nationalparkområdet".

Svar: Det er præciseret i bemærkningerne, at de medlemmer som indstilles af myndigheder og organisationer, så vidt muligt skal have lokal tilknytning. Der bør således være sikret en stor lokal repræsentation i bestyrelsen. Der er derfor ikke fundet anledning til at øge antallet af medlemmer, som kan indstilles af det lokale nationalparkråd.

Vildmoseforeningen og WWF Verdensnaturfonden finder, at private lodsejere med en væsentlig arealandel bør have mulighed for at blive medlem af bestyrelsen. Aage V. Jensens Fonde foreslår generelt, at enhver lodsejer indenfor nationalparken bør kunne udpeges til bestyrelsen, da denne ellers vil få stærk slagside af myndigheds- og organisationsrepræsentanter uden den nødvendige tilknytning til området eller forståelse for lodsejernes situation, som er nødvendig for at opnåelse af frivillige aftaler og lokal tilslutning.

Svar: Det findes ikke hensigtsmæssigt, at lodsejere kan blive medlem af bestyrelsen alene fordi de er lodsejere. Lodsejere er ikke valgt demokratisk.

Det vil i stedet være op til de(t) kommunalt udpegede medlem(mer), som er demokratisk valgte, at repræsentere lodsejernes interesser sammen med medlemmer udpeget af erhvervsorganisationer.

Undersøgelsesprojekt Nationalpark Skjern Å anbefaler, at formanden og den øvrige bestyrelse udpeges af ministeren efter indstilling fra de berørte kommuner for at sikre en større lokal indflydelse i nationalparken. Det fremgår ikke, hvorvidt de berørte kommuner skal indstille myndigheder og organisationer eller de konkrete medlemmer.

Kommunernes Landsforening finder lovbemærkningerne for firkantede og foreslår, at der alene skal være bestemmelser om, at de berørte kommuner har en plads i bestyrelsen, og at inddragelse af andre parter må være op til afgørelse i den enkelte nationalpark.

Svar: Der vil i udpegningsfasen blive en offentlig debat om forslaget til oprettelse af den enkelte nationalpark, herunder den konkrete sammensætning af bestyrelsen. De berørte kommuner og andre vil her få mulighed for at drøfte og kommentere bestyrelsens sammensætning med hensyn til myndigheder og organisationer.

7. Nationalparkfondens sekretariat

Kyst, Land og Fjord tager afstand fra, at ministeren skal beslutte sekretariats placering. Amternes Vadehavssamarbejde, Foreningen Destination 21, Friluftsrådet og Det Kulturhistoriske Landskab finder, at det bør være op til den enkelte nationalparkbestyrelse og ikke ministeren at beslutte sekretariats fysiske placering. Foreningen Destination 21 og Det Kulturhistoriske Landskab finder desuden, at der ikke er behov for, at ministeren godkender sekretariatets organisering og ledelse.

Flere organisationer og foreninger finder, at ministerens beslutning om sekretariatets placering bør ske efter indstilling fra enten nationalparkbestyrelsen (Følgegruppen for Nationalpark Thy, Naturpark Amosen-Tissø og Støtteforeningen for Nationalpark Thy), berørte kommuner (Undersøgelsesprojekt Nationalpark Skjern Å) eller lokalområdet generelt (Danmarks Jægerforbund og Kommunernes Landsforening).

Friluftsrådet finder, at placeringen ved en statslig myndighed alene vedrører et kontorfællesskab, og at den offentlige myndighed ikke kan være medarbejdernes ansættelsessted. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at ministeren med placeringen af sekretariatet tilstræber en fysisk og funktionel uafhængighed af den øvrige offentlige forvaltning. Dansk Ornitologisk Forening finder, at det i lovens bemærkninger bør præciseres, at nationalparkens administrative enhed rent fysisk placeres så lokalt som muligt og ikke nødvendigvis i tilknytning til regionale enheder af Miljøministeriet.

Svar: Forslaget er ændret, således at det er bestyrelsens beslutning, hvor sekretariatet skal placeres og hvordan det skal organiseres. Det forudsættes, at bestyrelsen i den forbindelse tager hensyn til, hvor det ud fra administrative hensyn er meste hensigtsmæssigt at placere sekretariatet.

I nationalparker, hvor staten ejer væsentlige dele af arealerne vil det ofte være mest hensigtsmæssigt, at sekretariatsopgaverne løses af det lokale statsskovdistrikt. Ligesom det i tilfælde, hvor størstedelen af arealerne i en nationalpark ejes af en kommune, vil være mest hensigtsmæssigt, at sekretariatet placeres i kommunen.

Bestemmelsen om fastsættelse af en forretningsorden for bestyrelsen er også ændret, således at det nu er bestyrelsen, der fastsætter forretningsordenen med bistand fra miljøministeren.

Friluftsrådet efterlyser, at det af bemærkninger fremgår, hvilke medlemmer af bestyrelsen, der skal have vederlag og anbefaler at medlemmerne modtager ensartede honorarer.

Svar: Betaling af honoraret til bestyrelsens medlemmer vil ske efter reglerne i Finansministeriets cirkulære nr. 186 af 2. november 1998.

8. Nationalparkfondens virkemidler

Advokatrådet finder, at der grundlæggende bør må tages stilling til, om fondene skal operere på baggrund af aftaler, eller om fondene skal udstyres med visse beføjelser fastlagt i loven. Desuden er Advokatrådet skeptisk overfor muligheden for at fonden skal aftale, at fonden skal have adgang til tilsyn på private arealer uden retskendelse.

Kyst, Land og Fjord finder ikke, at ministeren skal have hjemmel til at fastsætte nærmere regler for fondes administration af midlerne, mens Advokatrådet mener, at der skal fastsættes regler herom.

Svar: Lovforslaget forudsætter kun aftaler som virkemiddel og indeholder ikke muligheder for at fonden kan benytte tvangsmidler til gennemførelse af nationalparkplanen.

For at understrege dette er det indføjet i lovteksten at alle aftaler er frivillige og at hvis en lodsejer ikke vil indgå en aftale kan fondsbestyrelsen ikke bruge tvangsmidler for at gennemtrumfe aftalen.

Dansk Islandshesteforening finder det uklart, om der kan indgås aftaler om adgang, som er i strid med lovgivningen. Danmarks Idrætsforbund og Friluftsrådet ønsker vedr. evt. aftaler om offentlighedens adgang en præcisering i bemærkninger om, at der alene kan indgås aftaler om forbedringer af adgangsmulighederne.

Svar: Det er præciseret i bemærkningerne, at der ikke kan indgås aftaler om at begrænse offentlighedens adgang i forhold til naturbeskyttelseslovens regler herom.

Dansk Landbrug gør opmærksom på, at den i bemærkningerne omtalte beregning af erstatning ikke er i overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven og finder at ordlyden bør ændres, så beregningen sker ud fra ned-

gangen i ejendommens handelsværdi og ikke som anført i bemærkningerne ud fra nedgangen i arealets handelsværdi.

Svar: Bemærkningerne er tilrettet, så ordlyden er i overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven.

WWF Verdensnaturfonden finder, at formuleringen i bemærkningerne om, at "fonden ikke skal indgå aftaler, som kunne være gennemført via eksisterende ordninger, men at den primært skal kunne indgå varige aftaler om naturpleje, som ikke ville være gennemført med støtte fra eksisterende ordninger" er for upræcis.

Dansk Skovforening og Dansk Landbrug finder, at det i højere grad bør fremgå af bemærkningerne, at der også bør være mulighed for at indgå ikke-varige aftaler og at betaling herfor kan ydes som løbende erstatning/kompensation.

Dansk Landbrug finder endvidere, at det af bemærkningerne bør fremgå, at arealer omfattet af ikke-varige aftaler ikke bliver fanget af en § 3-status i henhold til naturbeskyttelsesloven og henviser til undtagelsen i Bekendtgørelse 637 af 25/6 om beskyttede naturtyper.

Svar: Fonden skal som udgangspunkt kun indgå varige aftaler, hvorimod indgåelse af ikke-varige aftaler om f.eks. naturpleje skal ske via MVJ-ordninger. Det er derfor ikke relevant at medtage en bemærkning om, at arealer omfattet af ikke-varige aftaler ikke bliver fanget af en § 3-status i henhold til naturbeskyttelsesloven.

Dansk Skovforening peger på nødvendigheden af, at det af bemærkningerne fremgår, at der ydes en lodsejer erstatning, såfremt beliggenheden i en nationalpark fører til anden administrativ praksis ved administration af den generelle lovgivning inden for parkerne end uden for.

Svar: Lovforslaget giver ikke hjemmel til, at myndigheder kan afslå en tilladelse alene med henvisning til at ejendommen ligger indenfor eller i tilknytning til en nationalpark. Dette er understreget i bemærkningerne.

Dansk Skovforening finder, at der i bemærkningerne bør indgå en beskrivelse af jordfordeling, enten gennem etablering af en hjemmel hertil eller gennem en præcisering af formålet i de gældende regler for jordfordeling. Følgegruppen for Nationalpark Møn ønsker et særligt afsnit i bemærkningerne om jordfonde, da etablering af jordfonde og brugen af magelæg er et helt centralt virkemiddel for at etablere større sammenhængende naturområder.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at bemærkningerne suppleres med et punkt, der beskriver, hvordan fredninger efter de eksisterende regler kan bruges til at opnå nogle af nationalparkens formål.

Svar: Det er præciseret i bemærkningerne, at nationalparkfonden kan erhverve arealer og indgå i jordfordeling efter de gældende regler. Der er desuden indføjet en oplysning om, at fredning efter de gældende regler vil kunne bruges til at opnå nationalparkens formål, men fondsbestyrelsen får ikke nogen særlig kompetence på dette område.

Aage V. Jensens Fonde finder ikke, at der i loven er taget højde for, hvem der løser evt. uoverensstemmelser mellem fonden og staten omkring indgåelse og opfyldelse af aftaler om arealernes fortsatte drift.

Kommunernes Landsforening finder, at det skal være muligt at overdrage arealer til kommuner, hvis det er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fremtidige drift eller hvis en kommune bidrager betydeligt med midler til fonden. Dansk Skovforening og Det Kulturhistoriske Landskab finder, at der bør være mulighed for andre løsninger, herunder at fonden udliciterer opgaven til f.eks. private (OPP-partnerskab) eller andre.

Friluftsrådet foreslår, at bestemmelsen om overdragelse af arealer bør udgå, da det næppe vil stimulere kommuner eller andre sponsorer til at bidrage til nationalparkens etablering.

Svar: Det er skrevet ind i lovteksten, at et areal også kan overdrages til kommunen, når det har sammenhæng med den enkelte kommunes øvrige arealdrift. Det forudsættes i forbindelse med overdragelse af et areal, at der vil blive udarbejdet en detaljeret og præcis beskrivelse af den ønskede tilstand og pleje af arealet.

9. Lokalt nationalparkråd

Campingrådet og Foreningen Destination 21 ser gerne, at det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at der også er mulighed for at turismeerhvervet og andre lokale turistaktører kan opnå repræsentation i de lokale nationalparkråd. Dansk Entomologisk Forening, Danske Regioner og Fagligt Fælles Forbund finder, at de også bør kunne komme i betragtning

Landdistrikternes Fællesråd og Nepenthes ønsker en præcisering af, hvilke organisationer der kan sidde i de lokale nationalparkråd. Dansk Kano og Kajak Klub finder, at alle interesseorganisationer med væsentlige interesser i den enkelte nationalpark sikres en repræsentation, og foreslår, at man konkret ser på hvilke interesser, der er i nationalparkområdet. Dansk Kennel Klub foreslår, at bemærkningernes angivelse af eksempler på foreninger ændres til "Organisationer under Friluftsrådet og det lokale museum" frem for at nævne enkeltorganisationer.

Claus Mathiasen, Friluftsrådet, Følgegruppen for Thy Nationalpark og Støtteforeningen for Thy Nationalpark finder, at det af lovgrundlaget mere klart bør fremgå, at det lokale nationalparkråd sikres en lokal repræsentation.

Frederiksborg Amt og Kyst, Land og Fjord spørger til, hvorfor der kan udpeges 2-3 medlemmer uden lokal tilknytning.

Aage V. Jensens Fonde og Kommunernes Landsforening finder ikke, at der er behov for et lokalt nationalparkråd. Det bør i stedet overlades til nationalparkbestyrelsen at vurdere behovet for rådgivning, hvilket mest hensigtsmæssigt kan ske på ad hoc basis.

Kyst, Land og Fjord finder, at de berørte lodsejere bør have en fast plads i rådet. Dansk Skovforening finder, at det i lighed med interesserede, uorganiserede borgere, bør være muligt at udpege betydende private lodsejere inden for området.

Danmarks Jægerforbund, Følgegruppen for Nationalpark Thy og Støtteforeningen for Nationalpark Thy finder det u hensigtsmæssigt og lukket, at nationalparkbestyrelsen beslutter sammensætningen af de lokale nationalparkråd, som dernæst indstiller 1-2 medlemmer til nationalparkbestyrelsen.

Danmarks Idræts-Forbund finder, at nedsættelsen af de lokale nationalparkråd er udemokratisk, da rådet nedsættes af bestyrelsen, som er udpeget af ministeren. Foreningen foreslår konkret, at nationalparkrådet kommer til at bestå af repræsentanter for de lokale organisationer, foreninger, erhverv og andre interesserede, der melder sig ved et åbent møde / en stiftende generalforsamling.

Danmarks Naturfredningsforening finder, at bemærkningerne bør indeholde en beskrivelse af beslutningsgangen i nationalparkrådet, og hvilken sekretariatsbistand rådet har krav på.

Svar: Det overordnede formålet med et lokalt nationalparkråd er ikke at give nationalparkbestyrelsen faglig rådgivning men at sikre en bred lokal indflydelse på nationalparkens drift og udvikling, hvorfor bestemmelsen om et lokalt nationalparkråd ikke er ændret.

Det vil i lovforslagets bemærkninger blive præciseret, at de væsentligste interesser i det enkelte nationalparkområde bør sikres en repræsentation. Det vil endvidere blive præciseret, at der med de angivne organisationer kun er tale om eksempler.

Formålet med det lokale nationalparkråd er at sikre en bred lokal indflydelse, hvorfor de enkelte medlemmer som udgangspunkt skal have en lokal tilknytning. Bestemmelsen om, at der kan udpeges 2-3 medlemmer uden lokal tilknytning er udgået.

Det forekommer for bureaukratisk at fastsætte bestemmelser for nationalparkrådets beslutningsgange, sekretariatsbistand m.v.

10. Nationalt nationalparkråd

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Ornitologiske Forening, Frluftsrådet, Naturvejlederforeningen og WWF Verdensnaturfonden finder, at der bør oprettes et nationalt nationalparkråd, som kan drøfte overordnede problemstillinger, sikre erfaringsudveksling mellem nationalparkerne og rådgive ministeren.

Svar: Der er ikke medtaget bestemmelser i loven om oprettelse af et nationalt nationalparkråd, da der ikke vurderes at være et behov herfor, bl.a.

henset til at der i første omgang kun forventes etableret 1-2, måske 3 nationalparker. Det vil dog være hensigtsmæssigt, at der, som det er nævnt i de almindelige bemærkninger, sker en koordinering eller erfaringsudveksling mellem de enkelte nationalparker, f.eks. ved at der etableres et årligt kontaktmøde mellem bestyrelserne.

11. Nationalparkplanen

Dansk Entomologisk Forening finder, at der bør være en bestemmelse i loven omkring basiskortlægning, løbende kortlægning og overvågning samt potentialebeskrivelse for de arter og naturtyper, som området indeholder.

Landdistrikternes Fællesråd finder, at bosætning og levevilkår bør undersøges på linie med de andre emner, der er nævnt i loven, da beskyttelse, benyttelse og levevilkår skal foregå i en balance, hvis nationalparkerne skal blive en succes.

Svar: Det skønnes ikke hensigtsmæssigt at beskrive planlægningsgrundlaget yderligere i loven. Efter forslag fra Naturvejlederforeningen og De Samvirkende Invalideorganisationer er der foretaget præciseringer i bemærkningerne om, hvordan der kan ske en samlet og koordineret formidling af områdets værdier og at der bør tages hensyn til handicappede borgere i bred forstand ved etablering af faciliteter mv.

WWF Verdensnaturfonden foreslår, at det i bestemmelsen om planlægningen understreges, at planlægningen skal ske "under respekt for naturværdierne" og tilpasset naturens bæreevne. Temagruppe Korridor Vest under pilotprojekt Kongernes Nordsjælland foreslår, at planens beskrivelse af muligheder for erhverv og erhvervsudvikling i § 17, stk. 2, 4) (§ 18, stk. 2, 4)) bør ændres til "muligheder for miljøvenlige erhverv og udviklingen af disse". Nordsjællands Landboforening ønsker det synliggjort, at erhvervsudvikling også bør omfatte udvikling af jordbrugserhvervet.

Svar: Det er indføjet i bemærkningerne, at naturhensynet har prioritet i planlægningen, men at der også vil være plads til udvikling af landbrugserhvervet.

Temagruppe Korridor Vest under pilotprojekt Kongernes Nordsjælland finder, at kommunerne og regionerne bør være bundet af nationalparkplanen for at undgå boligbyggeri i strid med nationalparkens intentioner. Det foreslås, at planlægning, der kan påvirke nationalparken, skal forhandles med miljøministeren.

Pilotprojekt Nationalpark Møn anbefaler, at der indføres et krav om, at andre ministerier er forpligtiget til at virke for implementering af nationalparkplanen indenfor et nationalparkområde.

Svar: Efter forslaget har nationalparkplanen ikke retsvirkninger for andre myndigheder.

Forsvarets Bygnings- & Etablissementstjeneste finder, at ejere af ejendomme omfattet af nationalparkforslag bør have mulighed for at nedlægge veto med den retsvirkning, at forslaget til nationalparkplan bortfalder.

Dansk Landbrug finder, at der bør være krav om individuel lodsejerorientering i forbindelse med den omtalte idéfase forud for udarbejdelse af nationalparkplanen. Undersøgelsesprojekt Skjern Å finder, at nationalparkfonden indgår samarbejde med de berørte kommuner om udarbejdelsen af nationalparkplanen.

Advokatrådet og Dansk Landbrug finder, at der er en uoverensstemmelse mellem lovteksten og bemærkningerne vedr. fremsendelse af forslag til nationalparkplan til berørte lodsejere. Ifølge § 21, stk. 2, nr. 1 (§ 22, stk. 2, nr. 1) sendes forslaget til ejere der berøres af forslaget, mens det af bemærkningerne fremgår, at lodsejerne kun skal orienteres om lovforslagets hovedindhold samt orienteres om, hvor forslaget kan rekvireres. Advokatrådet, Dansk Landbrug og Nordsjællands Landboforening finder det mest hensigtsmæssigt, at de berørte lodsejere automatisk modtager kopi af hele forslaget.

Dansk Landbrug finder, at fondens vedtagelse af en nationalparkplan forudsætter krav om lokal opbakning. Advokatrådet finder, at de berørte lodsejere bør orienteres individuelt om planens vedtagelse med tilhørende klageadgang og ikke som nævnt i forslagets § 23, stk. 2 (§ 24, stk. 2), hvorefter individuel orientering alene sker over for de personer eller organisationer m.v., som har gjort indsigelse.

Svar: Bemærkningerne om lodsejerorientering af forslag om nationalpark er tilpasset, så de svarer til lovteksten.

Friluftsrådet og Kommunernes Landsforening finder det uhensigtsmæssigt, at nationalparkplanerne skal revideres hvert 6. år, mens nationalparkbestyrelserne kun udpeges for 4 år ad gangen, idet der kan opstå problemer i synkroniseringen mellem valgperioden for bestyrelsen, kommuneplanen og nationalparkplanen. Kommunernes Landsforening foreslår en 4-årig kadance, hvilket vil lette inddragelsen af relevante elementer af nationalparkplanerne i kommuneplanerne. Amternes Vadehavssekretariat og Naturpark Amosen-Tissø finder det hensigtsmæssigt med en 6-årig planperiode af hensyn til koordineringen med Natura2000-planerne.

Svar: Da de områder som forventes at blive udpeget som nationalparker vil indeholde ganske mange internationale naturbeskyttelsesområder fastholdes sammenhængen til planlægningen af Natura-2000 områderne, som skal revideres hvert 6. år.

Dansk Skovforening finder, at det bør præciseres, hvordan der sondres mellem revision af nationalparkplanen og udarbejdelse af tillæg. Dansk Landbrug finder ikke, at det er acceptabelt som nævnt i forslagets § 24, stk. 4 (§ 25, stk. 4), at give mulighed for gennemførelse af ændringer af en plan uden borgerinddragelse, hvorimod det ved mindre ændringer kan accepteres at

undlade idéfasesen i medfør af § 19 (§ 20). Kommunernes Landsforening finder, at der skal være enighed i bestyrelsen om, at der er tale om "mindre ændringer", for at fonden kan undlade at indkalde ideer og forslag mv.

Svar: Det er præciseret i lovtæksten og bemærkningerne, hvordan der sondres mellem revision af nationalparkplanen og udarbejdelse af tillæg. Det er også præciseret, at ved gennemførelse af mindre ændringer af planen kan fonden i forhold til lovens regler om tilvejebringelse af nationalparkplaner kun undlade at følge reglerne om indkaldelse af ideer og forslag m.v.

12. Andre former for borgerinddragelse

Teknologirådet anbefaler, at det eksplicit af loven kommer til at fremgå, hvorledes områdets borgere, der ikke er repræsenteret via en interesseorganisation, sikres indflydelse på nationalparkens drift og indretning. Rådet foreslår konkret, at der etableres et Borgerpanel, som fungerer parallelt med det lokale nationalparkråd og med de samme beføjelser. Borgerpanelet består af 50 borgere, som findes ved udsendelse af invitationer til et tilfældigt udsnit af borgere over 18 år.

Roskilde Universitetscenter finder, at lovforslaget bør give mulighed for iværksættelse af forsøg med andre borgerinddragelsesformer end de hidtil anvendte, f.eks. forsøg med egentlig afgivelse af magt og ressourcer fra de eksisterende myndigheder til lokale fora.

Svar: Der er i lovforslaget detaljerede regler om borgerinddragelse i forbindelse med oprettelse af nationalpark og udarbejdelse af nationalparkplan, hvorfor der ikke findes behov for at medtage flere regler i loven. Det er i øvrigt op til den enkelte nationalparkbestyrelse at fastlægge den konkrete borgerinddragelse.

13. Markedsføring

Destination 21, Friluftsrådet og Pilotprojekt Kongernes Nordsjælland finder at markedsføring nationalt og internationalt vil være helt afgørende for at opnå formålet med loven og anbefaler derfor, at der udarbejdes fælles retningslinjer for en fælles og koordineret markedsføring.

Svar: Det er hensigten at udnytte hjemmelen når loven er vedtaget.

14. Administration

Dansk Kano og Kajakklub er utilfreds med forslaget om, at beføjelser efter loven kan delegeres til Skov- og Naturstyrelsen og at klage til ministeren kan afskæres. Det har man dårlige erfaringer med fra sager efter vandløbsloven

Nordsjællands Landboforeninger mener ikke, at ministeren skal delegere til Skov- og Naturstyrelsen eller bede styrelsen om at vurdere f.eks. de undersøgelser, der ligger til grund for udpegningen af en nationalpark, når staten ejer store arealer i området. Så må opgaven lægges hos en ekstern operatør.

Svar: De opgaver, der vil blive delegeret til styrelsen, kan ikke sammenlignes med sager efter vandløbsloven. Der vil især være tale om at forberede ministerens beslutninger, således som det for eksempel er sket i forbindelse med oprettelsen af vildtreservater.

15. Klage over fondenes beslutninger mv.

Dansk Landbrug mener, at der bør være klageadgang i forbindelse med fondens beslutninger om tilskud.

Fødevareministeriet foreslår, at det skrives i bestemmelsen hvilke afgørelser, der er endelige.

Nordsjællands Landboforening og Kyst, Land og Fjord mener, at det bør skrives i bestemmelsen, at berørte lodsejere kan klage.

Svar: Der kan kun klages over retlige forhold i forbindelse med udarbejdelsen af nationalparkplanen. Der kan derimod ikke klages over planens indhold eller aftaler om tilskud.

Efter bestemmelsen kan alle med retlig interesse klage. Det betyder, at også lodsejere kan klage.

16. Fondens ret til at klage over andre myndigheders afgørelser.

Dansk Landbrug mener, at en klage fra fonden over en afgørelse efter anden lovgivning ikke må føre til ændring af afgørelse, hvis det strider mod lodsejerens interesser.

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet finder, at det må være en forglemmelse, at fonden ikke også tillægges klageadgang over afgørelser efter råstofloven og skovloven. Ud over disse love mener Frederiksborg Amt og pilotprojekt Møn også, at fonden skal have klageadgang efter miljøbeskyttelsesloven, landbrugsloven, landdistriktsloven, museumsloven, landdistriktstøtteloven og kystbeskyttelsesloven.

Nordsjællands Landboforening kan ikke acceptere, at fondsmyndighedens klage kan have veto-virkning, idet det må være op til Naturklagenævnet at afgøre, om en klage skal have opsættende virkning.

Svar: Lovforslaget indeholder ikke ændringer i klageinstansers muligheder for at ændre på en afgørelse.

Lovforslaget er ændret således, at fonden også får mulighed for at klage over afgørelser efter råstofloven og skovloven, hvorimod det ikke findes behov for at medtage klageadgang til andre af de nævnte love.

17. Økonomi

Dansk Landbrug finder det helt afgørende, at det i forbindelse med udpegnings af nationalparker sikres, at der er tilstrækkelige midler til at realisere formålet med nationalparkerne. Skjern-Egvad Museum finder det ønskeligt, at der afsættes tilstrækkelige midler til etablering af besøgscentre samtidig med oprettelsen af de første nationalparker.

Amternes Vadehavssekretariat, Danmarks Naturfredningsforening, Følgegruppen for Nationalpark Møn og pilotprojekt Kongernes Nordsjælland finder, at nationalparker bør gives en særlig prioritet i forbindelse med fordeling af landdistriktsmidlerne, evt. i form af en særlig nationalpark MVJ-ordning.

Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Skovforening og Følgegruppen for Nationalpark Møn finder, at det angivne udgiftsskøn på 5-10 mio. kr./år/nationalpark til informationsvirksomhed og udviklingsprojekter ikke er tilstrækkeligt til at gennemføre bl.a. arealerhvervelser og naturgenopretning, og at beløbet skal være højere for at sende et troværdigt signal til lokalbefolkningen og lodsejere. Følgegruppen for Nationalpark Møn oplyser, at der i pilotprojektet på Møn er budgetteret med 25 mio. kr./år i udviklingsomkostninger og et forhøjet beløb på 50 mio. kr./år de første år.

Det Kulturhistoriske Landskab oplyser, at der for Nationalpark Roskilde/Lejre er beregnet en årlig samlet udgift på 4-8 mio. kr./år mod den i bemærkningerne anførte 8-15 mio. kr./år til administration, informationsvirksomhed og udviklingsprojekter.

Svar: Der vil blive afsat statslige midler til nationalparkfondens arbejde med etablering og udvikling, således at det sikres, at nationalparken får et reelt indhold. De anførte beløbsrammer er foreløbige skøn og vil variere for den enkelte nationalpark. Den årlige bevilling til den enkelte nationalpark vil ske ud fra en konkret vurdering og blive fastlagt bl.a. på baggrund af nationalparkplanen.

18. Oprettelse af de første nationalparker

Campingrådet, Foreningen Destination 21, Friluftsrådet, HORESTA, Pilotprojekt Kongernes Nordsjælland og Undersøgelsesprojekt Skjern Å finder, at der efter lovens vedtagelse bør oprettes minimum 3 nationalparker for at skabe mulighed for udveksling og opsamling af erfaringer og opnå en kritisk masse i markedsføringsøjemed.

Det Kulturhistoriske Landskab finder, at der i første omgang bør oprettes flere end 3 nationalparker for at give den ønskede folkelig opbakning. WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at de midler der afsættes til formålet fordeles til gerne 4-5 områder frem for at satse det hele på måske kun 1-2 områder.

Danmarks Idræts-Forbund, Friluftsrådet og WWF Verdensnaturfonden finder, at det er vigtigt, at der udpeges forskellige typer af nationalparker med hensyn til natur, landskab, kulturmiljø og ejendomsforhold for at få så bredt et erfarings- og evalueringsgrundlag som muligt i det videre arbejde med nationalparker.

Svar: Der vil i første omgang kun blive udvalgt 1-2, måske 3, nationalparker for at høste praktiske erfaringer med etablering, drift og udvikling af nationalparker. Nationalparker er nyt i Danmark, og der ligger derfor en betydelig

udfordring i at udvikle en dansk model for nationalparker inden der senere evt. oprettes flere nationalparker.